

Mărturia creștină într-o lume multireligioasă:

Recomandări de conduită

Preambul

Misiunea face parte din însăși ființa bisericii. Proclamarea cuvântului lui Dumnezeu și mărturisirea acestuia în lume este esențială pentru fiecare creștin. În același timp, este necesar ca aceasta să se facă în conformitate cu principiile Evangheliei, manifestând respect și dragoste deplină față de toți oamenii.

Conștiente de tensiunile dintre oameni și comunități cu convingeri religioase diferite și de diversele interpretări ale mărturiei creștine, Consiliul Pontifical pentru Dialogul Interreligios (CPDI), Consiliul Mondial al Bisericilor (CMB) și, la invitația WCC, Alianța Evanghelică Mondială (AEM), s-au întrunit de-a lungul unei perioade de cinci ani pentru a medita asupra subiectului și a redacta acest document care să servească drept recomandare de conduită pentru mărturia creștină din întreaga lume. Intenția acestui document nu este aceea de a se constitui într-o declarație teologică referitoare la misiune, ci de a răspunde unor probleme practice legate de mărturia creștină într-o lume multireligioasă.

Scopul acestui document este de a încuraja bisericile, sinoadele bisericești și societățile de misiune să mediteze la practicile lor curente și să folosească recomandările conținute în acesta pentru a-și pregăti, dacă este cazul, propriile orientări pentru mărturie și misiune printre cei de religii diferite și în rândul celor care nu profesează o religie anume. Sperăm ca creștinii din întreaga lume să studieze acest document, în lumina propriilor practici de mărturisire a credinței lor în Cristos, atât prin cuvânt cât și în faptă.

Fundamentul mărturiei creștine

1. Pentru creștini este un privilegiu și o bucurie să dea socoteală de nădejdea care este în ei și să facă acest lucru cu blândețe și respect (cf. 1 Petru 3:15).
2. Isus Cristos este martorul suprem (cf. Ioan 18:37). Mărturia creștină constituie totdeauna o co-participare la mărturia sa, care se concretizează în proclamarea împărăției, slujirea aproapelui și dăruirea totală de sine, chiar și atunci când acest act de dăruire de sine duce la cruce. După cum Tatăl l-a trimis pe Fiul în puterea Duhului Sfânt, tot astfel și credincioșii sunt trimiși în misiune pentru a mărturisi prin cuvânt și faptă despre dragostea Dumnezeului trinitar.
3. Exemplul și învățătura lui Isus Cristos, ca și a bisericii primare, trebuie să constituie ghidul pentru misiunea creștină. Timp de două milenii, creștinii au căutat să urmeze calea lui Cristos împărtășind vestea cea bună a împărăției lui Dumnezeu (cf. Luca 4:16-20).
4. Mărturia creștină într-o lume pluralistă include implicarea într-un dialog cu oameni de diferite religii și culturi (cf. Fapte 17:22-28).
5. Deși în anumite împrejurări este dificil să trăiești și să proclami Evanghelia, atunci când aceasta este îngăduită sau chiar interzisă, Cristos le poruncește creștinilor să continue cu fidelitate, solidari unul cu un altul, să mărturisească despre el (cf. Matei 28:19-20; Marcu 16:14-18, Luca 24:44-48, Ioan 20:21, Fapte 1:8).

6. Dacă creștinii folosesc metode nepotrivite în misiunea lor, recurgând la înșelăciune și presiune, ei trădează cauza Evangheliei și pot provoca suferințe altora. Asemenea manifestări ne obligă la pocăință și ne reamintesc de nevoia noastră de a face apel necurmat la harul lui Dumnezeu (cf. Romani 3:23).

7. Creștinii susțin că, deși responsabilitatea lor este de a-l mărturisi pe Cristos, convertirea este în cele din urmă lucrarea Duhului Sfânt (cf. Ioan 16:7-9, Fapte 10:44-47). Ei recunosc faptul că Duhul se mișcă încotro vrea, mai presus de influența omului. (cf. Ioan 3:8).

Principii

Creștinii sunt chemați să respecte următoarele principii în încercarea lor de a împlini așa cum se cuvine misiunea încredințată lor de Cristos, în special în contexte interreligioase.

1. Umblarea în dragostea lui Dumnezeu. Creștinii cred că Dumnezeu este sursa iubirii și, în consecință, mărturisind despre el, ei sunt chemați să trăiască o viață plină de dragoste și să-și iubească aproapele ca pe ei înșiși (cf. Matei 22:34-40; Ioan 14:15).

2. Imitarea lui Isus Cristos. Creștinii sunt chemați să urmeze exemplul și învățăturile lui Isus Cristos în toate aspectele vieții, și mai ales în cele privitoare la mărturia lor, împărtășind dragostea sa, și dând slavă și cinste lui Dumnezeu Tatăl, prin puterea Duhului Sfânt (cf. Ioan 20: 21-23).

3. Virtuțile creștine. Creștinii sunt chemați să aibă un comportament integru, plin de generozitate, compasiune și umilință, și să înlăture orice formă de aroganță, condescendență și discreditare (cf. Galateni 5:22).

4. Slujirea și justiția. Creștinii sunt chemați să acționeze în spiritul dreptății și să arate o dragoste plină de sensibilitate (cf. Mica 6:8). Pe lângă acestea, ei sunt chemați să slujească altora și astfel să-l recunoască pe Cristos în surorile și frații lor, chiar și în cei mai neînsemnați dintre ei (cf. Matei 25:45). Slujirea în domeniul educației, asistenței medicale, intervenției în caz de calamități, cât și sprijinul dat unor cauze drepte, sunt parte integrantă a mărturisirii Evangheliei. Exploatarea sărăciei și a nevoilor aproapelui nu își au locul în misiunea creștină. În acțiunile lor de slujire, creștinii trebuie să condamne în mod deschis și să se abțină de a recurge la orice mijloace de ademenire [a altora la propria religie], inclusiv prin stimulente financiare și recompense.

5. Discernământul în slujbele de vindecare. Ca parte integrantă a mărturisirii Evangheliei, creștinii slujesc în vindecarea celor bolnavi. Ei sunt chemați să dea dovadă de discernământ atunci când sunt implicați în această slujire, respectând pe deplin demnitatea umană și având grijă să nu fie exploatată vulnerabilitatea aproapelui și nevoia sa de vindecare.

6. Respingerea recurgerii la violență. În mărturia lor, creștinii sunt chemați să respingă toate formele de violență, chiar și pe cele psihologice sau sociale, inclusiv abuzul de putere. Ei resping, de asemenea, violența, discriminarea nedreaptă sau represiunea exercitată de către orice autoritate religioasă sau laică, inclusiv profanarea sau distrugerea lăcașelor de cult, și a simbolurilor sau a textelor sacre.

7. Libertatea religioasă și de conștiință. Libertatea religioasă, inclusiv dreptul personal de a afirma, de a practica, de a propaga în mod public și de a-și schimba religia, decurge

din însăși demnitatea ființei umane, și are ca bază faptul că toate ființele umane sunt create după chipul și asemănarea lui Dumnezeu (cf. Geneza 1:26). Astfel, toate ființele umane au drepturi și responsabilități egale. Acolo unde religia este folosită ca instrument în scopuri politice sau în cazul în care au loc persecuții religioase, creștinii sunt chemați să se angajeze în mărturisire profetică, denunțând astfel de acțiuni.

8. Respectul reciproc și solidaritatea. Creștinii sunt chemați să lucreze cu toți oamenii în spiritul respectului reciproc, promovând împreună dreptatea, pacea și binele comun. Cooperarea interreligioasă este o dimensiune esențială a unei astfel de angajări.

9. Respectul față de toți oamenii. Creștinii recunosc că Evanghelia poate să confrunte, dar poate și să îmbogățească cultura. Chiar și atunci când Evanghelia pune sub semnul întrebării anumite aspecte culturale, creștinii sunt chemați să-i respecte pe toți oamenii. Creștinii sunt chemați de asemenea să discearnă acele elemente din propria cultură care sunt puse sub semnul întrebării de Evanghelie.

10. Renunțarea la falsa mărturie. Creștinii trebuie să vorbească cu sinceritate și respect; ei trebuie să-i asculte pe ceilalți pentru a le descoperi și înțelege convingerile și practicile, și sunt încurajați să recunoască și să aprecieze ceea ce au ele adevărat și bun. Orice comentariu sau abordare critică trebuie făcută într-un spirit de respect reciproc, având grijă să nu acuzăm pe nedrept alte religii.

11. Respectarea discernământului personal. Creștinii trebuie să recunoască faptul că schimbarea religiei este un pas decisiv, pentru care este nevoie de un timp suficient de gândire și de o pregătire adecvată, printr-un proces care asigură deplina libertate a individului.

12. Construirea unor relații interreligioase. Creștinii ar trebui să continue a construi relații de respect și de încredere cu oameni de diferite religii, care să faciliteze o înțelegere reciprocă mai profundă, cât și reconcilierea și cooperarea pentru binele comun.

Recomandări

A treia conferință organizată de Consiliul Mondial al Bisericilor, cu sprijinul Alianței Evanghelice Mondiale (AEM), și de către CPDI al Sfântului Scaun, cu participare din partea celor mai numeroase familii de credință creștină (catolică, ortodoxă, protestantă, evanghelică și penticostală), acționând într-un spirit de cooperare ecumenică, pentru a pregăti acest document în vederea examinării sale de către biserici, organisme confesionale naționale și regionale, și organizații de misiune, în special cele care lucrează în context interreligios, **recomandă** ca aceste organisme:

1. **Să studieze** chestiunile menționate în acest document și, acolo unde este cazul, **să formuleze recomandări de comportament** aplicabile în practica mărturiei creștine într-un context specific. Acolo unde este posibil, acest lucru trebuie făcut într-un spirit ecumenic și cu consultarea reprezentanților altor religii.

2. **Să dezvolte** relații bazate pe respect și încredere cu oameni din toate religiile, mai ales la nivel instituțional între biserici și între alte comunități religioase, angajându-se într-un dialog interreligios neconținut, ca parte integrantă a angajării lor creștine. În anumite contexte, unde o perioadă de tensiune și conflict a creat suspiciuni adânci și au subminat încrederea dintre și în interiorul comunităților, dialogul interreligios poate oferi noi

posibilități de soluționare a conflictelor, restabilind dreptatea, vindecarea memoriei dureroase, reconcilierea și instituirea păcii.

3. Să-i încurajeze pe creștini să-și *întărească* propria lor identitate și credință religioasă, *aprofundându-și, în același timp*, cunoștințele și înțelegerea altor religii, și să facă aceasta luând în considerare și perspectivele adeptilor acestor religii. Creștinii trebuie să evite denaturarea credințelor și practicilor oamenilor de alte religii.

4. Să coopereze cu alte comunități religioase, angajându-se în acțiuni interreligioase în sprijinul dreptății și al binelui comun și, acolo unde este posibil, să manifeste solidaritate cu oameni aflați în situații de conflict.

5. Să ceară guvernelor lor să asigure respectarea corectă și completă a libertății religioase, fiind conștienți de faptul că în multe țări instituțiile religioase și slujitorii lor sunt împiedicați să-și exercite misiunea.

6. Să se roage pentru aproapele lor și pentru bunăstarea acestora, fiind conștienți că rugăciunea este parte integrantă a ceea ce suntem și a ceea ce facem, cât și a misiunii lui Cristos.

Anexă: Istorical documentului

1. În lumea de astăzi se intensifică colaborarea dintre creștini, cât și cea dintre creștini și adeptii altor religii. Consiliul Pontifical pentru Dialog Interreligios (CPDI) al Sfântului Scaun și Programul de Dialog și Cooperare Interreligioasă (CMB-PDCI) al Consiliului Mondial al Bisericilor au o istorie comună în ceea ce privește o astfel de colaborare. Câteva exemple de teme în care CPDI și PDCI au colaborat în trecut sunt: Căsătoria interreligioasă (1994-1997), Rugăciunea interreligioasă (1997-1998) și Religiozitatea africană (2000-2004). Acest document este rezultatul unei astfel de colaborări.

2. În prezent există în lume tot mai multe tensiuni interreligioase, care se soldează cu violență și pierderi de vieți omenești. Un rol important în acestea îl joacă politica, realitățile economice, cât și alți factori. Uneori chiar și creștinii sunt, voluntar sau involuntar, implicați în aceste conflicte, ca unii care sunt persecutați sau ca participanți la violențe. Ca urmare, CPDI și PDCI au decis să abordeze aceste chestiuni într-un proces coordonat, în vederea elaborării unor recomandări comune cu privire la practica mărturiei creștine. CMB-PDCI a invitat Alianța Evanghelică Mondială (AEM) să participe la acest proces, ceea ce aceasta a făcut-o cu bucurie.

3. Inițial au avut loc două conferințe: prima, în Lariano, Italia, în 2006, a fost cea intitulată „Evaluarea realității”, în care reprezentanții diferitelor religii și-au împărtășit perspectivele și experiențele cu privire la chestiunea convertirii. Una dintre declarațiile emise cu prilejul acestei consultări menționează: „Susținem că, deși fiecare are dreptul să-i invite pe alții la înțelegerea credinței lor, acest drept nu trebuie să se exercite violând drepturile și sensibilitatea religioasă a celorlalți. La fel, libertatea religiei ne obligă pe toți la o atitudine de responsabilitate cu privire la respectarea altor credințe decât cea proprie, fără a le denigra, a le defăima sau a le prezenta în mod eronat, cu scopul susținerii superiorității credinței noastre.”

4. Cea de a doua conferință, de data aceasta una intercreștină, s-a ținut la Toulouse, Franța, în 2007, și a avut scopul de a reflecta asupra aceluiași chestiuni. S-a discutat în detaliu despre *Familie și comunitate*, *Respect față de alții*, *Economie, marketing și concurență* și *Violența și politica*. Problemele pastorale și misionare ce gravitau în jurul acestor teme au constituit contextul pentru reflecția teologică și pentru principiile dezvoltate în acest document. Fiecare aspect abordat aici este important în sine și merită mult mai multă atenție decât i s-a acordat în aceste recomandări.

5. Participanții la cea de-a treia conferință (intercreștină) s-au întrunit la Bangkok, Thailanda, în 25–28 ianuarie 2011 și au finalizat acest document.

(Traducere: Dr. Alexandru Nădăban)